

Obsah

Úvod	9
------------	---

MILAN HAMADA

1. Klasická humanita a tvorba základov našej novodobej vzdelanosti a kultúry	15
1.2 Slovenská baroková a predosvietenská kultúra a Jan Amos Komenský	37

PAVOL KRIŠTOF

2. Romantický a neromantický nacionalizmus E. Štúra, J. Záborského a Š. Launera	68
2.1 Modernizácia a význam vysokej kultúry	68
2.2 Kollárov kultúrny nacionalizmus	70
2.2.1 <i>Veľkosť a životaschopnosť národa</i>	73
2.2.2 <i>Slovanstvo, jednota a rôznorodosť</i>	76
2.2.3 <i>Národnosť a vlastenectvo</i>	77
2.2.4 <i>Kollárov entuziazmus</i>	80
2.3 Štúrova národotvorná koncepcia	84
2.3.1 <i>Romantická idealizácia ľudovej kultúry</i>	86
2.3.1.1 <i>Štúrov lingvocentrizmus</i>	87
2.3.1.2 <i>Slovenská kmeňová/národná individualita</i> ...	89
2.3.1.3 <i>Kultúrna životaschopnosť národa</i>	93

2.3.2	<i>Štúrovo chápanie slobôd a zvratovosť jeho myslenia</i>	95
2.4	Záborského realistická koncepcia nacionalizmu	103
2.4.1	<i>Idea slovanskej vzájomnosti a československej jednoty</i>	108
2.4.2	<i>Kultúrna sebestačnosť a životaschopnosť národa</i>	111
2.4.2.1	<i>Integrujúci význam češtiny</i>	113
2.4.2.2	<i>Literatúra a národné povedomie</i>	116
2.4.3	<i>Formovanie národa ako všestranný rozvoj</i>	118
2.4.3.1	<i>Kultúrna rovnoprávnosť a občianska svornosť</i>	121
2.4.3.2	<i>Demokratizácia a občianska spôsobilosť</i>	124
2.4.4	<i>Záborského entuziazmus</i>	129
2.5	Launerov neromantický nacionalizmus	133
2.5.1	<i>Launerovo chápanie národnej identity</i>	139
2.5.2	<i>Historické určenie Slovanstva</i>	142
2.6	Entuziazmus a monopolizácia národnej reprezentácie	145
2.7	Záver	149

MARCEL MARTINKOVIČ

3.	Metamorfózy idey slovanstva a ich reflexia v slovenskom politickom myslení 19. storočia	156
3.1	Myšlienkové vplyvy a kontext vývoja predstáv o Slovanstve v slovenskom politickom myslení	158
3.2	Štúrova konceptualizácia Slovanstva ako jednoty v odlišnosti	164
3.2.1	<i>Štúrov koncept panslavizmu</i>	170
3.3	Liberálny koncept slovanskej vzájomnosti v myslení Novej školy	179
3.3.1	<i>Slovanská vzájomnosť a problematika politického panslavizmu v myslení Novej školy</i>	186
3.3.2	<i>Teória a prax slovanskej vzájomnosti</i>	192
3.3.3	<i>Liberálne predstavy slovanskej vzájomnosti</i>	199

3.4	Idea Slovanstva v politicko–filozofickom prístupe Svetozára Hurbana Vajanského	208
	3.4.1 <i>Realistická verzus romantizujúca podoba Slovanstva</i>	222
	3.4.2 <i>Myšlienková nepôvodnosť ako problém Slovanstva</i>	230
3.5	Záver	239

E U B O Š K A Č Í R E K

4.	Modernizácia Uhorska v 19. storočí a slovenské národné hnutie	246
4.1	Uhorsko v prvej polovici 19. storočia	251
	4.1.1 <i>Počiatky modernizácie Uhorska (1780 – 1815)</i> ..	251
	4.1.2 <i>Metternichovský absolutizmus (1815 – 1848)</i> ...	255
	4.1.3 <i>Revolúcia 1848/49</i>	264
4.2	Uhorsko v druhej polovici 19. storočia	269
	4.2.1 <i>Obdobie neoabsolutizmu</i>	269
	4.2.2 <i>Politický vývoj Uhorska po páde neoabsolutizmu</i>	274
	4.2.3 <i>Vývoj Uhorska po vyrovnaní</i>	284
4.3	Národné hnutie v období dualizmu	288
	4.3.1 <i>Národnostný zákon</i>	295
	4.3.2 <i>Školská problematika</i>	300
	4.3.3 <i>Cirkevná otázka</i>	308
	4.3.4 <i>Orientácia na národohospodársku problematiku</i>	315
4.4	Záver	331
	Menný register	339
	Autori	342